

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum conuenienter præcipiatur, vt Deus ex toto corde dikigatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAEST. XLIII.

Non efficiamur inanis gloriae cupidi, inuicem provocantes, inuicem inuidentes. Contra discordiam uero. 1. ad Chorint. i. Id ipsum dicatis omnes, & non sint in uobis schismata. Contra scandalum autem ad Roma. 14. Ne ponatis offendiculum fratri, uel scandalum.

¶ Super quatuor quadruplicatas articulatum quarum.

ARTICVLVS IIII.

Virtus conuenienter mandetur, quod Deus diligatur ex toto corde.

In articulo 4. omisit secundum, & tertio nota, quia actu uirtutis inuenimus tria, scilicet fulsantiam actus, modum eius intrinsecum, & modum exuilecum exempli gratia. In actu quo honoratur pater, est primo subtilitas actus, qui est ipsi honoratio, seu subuenio. Est secundum, quantum actus scilicet tanta, uel proportionalis subuentio si licet ut deces filium sic constitutum respetu patris in tali articulo: & hoc, & similia uocantur modus intrinsecus. Est tertius ordine illius actus, ad alterum finem, putata, ex charitate, seu propter Deum honore patrem: & huiusmodi relationes uocantur modus extrinsecus. Et ratiocinio est, quia circumstantia illa, que non extrahunt actum a propria uirtute, ad modum intrinsecum spectant. Circumstantiae autem, que a alteram trahunt uitrum ad extrinsecum modum spectant.

¶ In Propositione igitur in dilectione Dei substantia actus est diligere Deum, modus autem eius est ex toto corde ipsum diligere. Et quia haec conditio actus, scilicet ex toto corde, non trahit actum extra uitatem charitatis, a qua est dilectio, quia non sic se habet, quod ex charitate prouenire possit diligere Deum, & ex alia uitate diligere ex toto corde cum, sed uitrumque prouenire ex una, & eadem charitate: ideo conditio illa modus intrinsecus est dilectionis Dei. Oportet quoque nosse, quod

Fdiligere. Vno quidem modo in actu, id est, ut totum cor hominis semper actualiter in Deum seratur: & ista est perfectio patrie. Alio modo, ut habitualiter totum cor hominis in Deum seratur, ita scilicet, quod nihil contra Dei dilectionem cor hominis recipiat: & haec est perfectio vie, cui non contrariatur peccatum ueniale, quia non tollit habitum charitatis, cu non tedit in oppositum obiectum, sed solum impedit charitatis usum.

AD TERTIVM Dicendum, quod perfectio charitatis, ad quam ordinantur consilia, est media inter duas perfectiones* praedictas, ut scilicet, homo quantum posibile est, ut abstrahat a rebusto temporalibus etiam licitis, quae occupando animum, impediunt actuali motum cordis in Deum.

ARTICVLVS V.

Virtus super hoc, Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo, conuenienter addatur. Et ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua.

HA D QVINTVM sic procedit. Videtur, quod inconvenienter Deut. 6. super hoc quod dicitur, Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua. Nonne accipitur hic cor pro membro corporali, quod diligere Deum non est corporis actus. Oportet ergo quod cor accipiatur spiritualiter, cor autem spiritualiter acceptum uel est ipsa anima, uel aliquis animus, spiritus ergo sicut utrumque ponatur. ¶ 2. Præt. Fortitudo hominis præcipue dependet ex corde sue spiritualiter, hoc accipiat, sive corporaliter: ergo postquam dixerit, Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo, superfluum manifestabitur tota fortitudine tua.

¶ 3. Præt. Matth. 22. dicitur, In toto membris hic non ponitur: ergo uidetur quod hoc preceptum deinceps, Deut.

SE CONTRA est auctoritas scripturae. Respon. Dicendum, quod hoc præceptum simodoc inuenitur traditum in diversis scriptis dicitur est, Deut. 6. ponuntur inde to corde, & ex tota anima, & ex ratione. Matth. 22. ponuntur duo horum sententiae, & ex tota anima, & dimittitur. Ex mente, sed additur, In toto mente, sed in membris, quatuor scilicet ex toto corde, & ex ratione, ex tota uirtute, & ex tota uirtute, quatuor dini. & haec est quatuor tanguntur. Iuxta vero, eo fortitudinis, seu uirtutis, ponuntur in diversis tribus tuis: & ideo horum quatuor est ratione, nam quod alicubi unum horum numerum est, quia unum intelligitur ex aliis. Est enim derandum, quod dilectio ex actus uincitur, hi significatur per cor. Nam fieri